

Nyhetsbrev

Information från läkemedelskommittén och medicinska kommittén – september 2020

Två intressanta rapporter från Medicinsk grupp Tandvård

Kartläggning antibiotikaförskrivningen Folk tandvården Region Kronoberg

Medicinsk grupp Tandvård har kartlagt antibiotikaförskrivningen i Folk tandvården under perioden 1 september 2019 till sista februari 2020. Detta är femte uppföljningen som görs. Uppföljningen visar att förskrivningar för antibiotikabehandling på korrekt indikation har förbättrats från 56 procent till 67 procent.

Val av rätt preparat vid förskrivning har försämrats sedan föregående uppföljning, liksom angivna motiveringar till varför antibiotika förskrivits.

Statistik från Strama Kronoberg visar en minskad förskrivning både i folk tandvården och hos privata vårdgivare. Jämfört med andra regioner i Sverige har tandvården i Kronoberg förbättrats från att ha varit bland de med högst förskrivning till en mer genomsnittlig förskrivning.

Tandvårds-och diabetesprofessionens kunskap om informationsmaterial kring diabetes och munhälsa

I Socialstyrelsens riktlinjer för diabetesvård 2015 uppmärksammas munhälsa som ett nytt och viktigt område med hög prioritet. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har utarbetat informationsmaterial för såväl diabetespatienter, diabetesprofessionen som för tandvårdsprofessionen runt diabetes och munhälsa.

Medicinsk grupp Tandvård har i samverkan med diabetesvården i Kronoberg undersökt hur stor kännedomen är om informationsmaterialen, hur mycket dessa används och om tandvården och diabetesvården samverkar med varandra. Resultatet visar att kännedomen och användningen av materialet har ökat från 2019 till 2020 men är fortsatt låg. Diabetesprofessionen använder materialet i större utsträckning än tandvården men tandvård och diabetesvård återkopplar sällan med varandra. Det finns ett behov av större samverkan mellan tandvård och diabetesvård.

Vid frågor eller synpunkter kontakta gärna Gunnel Håkansson, ordförande Medicinsk grupp Tandvård (gunnel.hakansson@kronoberg.se). Rapporterna bifogas detta nyhetsbrev.

Fördjupade läkemedelsgenomgångar i team (hemsjukvård) – ny riktlinje

I hemsjukvården används en modell som innebär att läkare, sjuksköterska, vårdpersonal och apotekare träffas och diskuterar patientens läkemedelsbehandling och kommer fram till eventuella förändringar som sedan utvärderas.

Nu finns en riktlinje som bland annat beskriver arbetssättet och ansvarsfördelning. I riktlinjen finns även länkar till skattningsskalor och patient/anhöriginformation. Se mer information på [vårdgivarwebben](#).

Uppdaterad riktlinje för dosdispenserade läkemedel

Riktlinjen för dosdispenserade läkemedel har uppdaterats och företrädare för primärvård, slutenvård och kommuner har varit med i arbetet. Syftet med riktlinjen är att skapa en tydlig ansvarsfördelning, rutiner för en enhetlig och säker överföring av förskrivningar och information mellan förskrivare, vårdpersonal, patient/kontaktperson och dosleverantör. Riktlinjen vänder sig till förskrivare och vårdpersonal i Region Kronoberg, kommunal hälso- och sjukvårdspersonal och dosleverantör/apotek. Arbetsgruppen kommer även att ta fram en kortversion som vänder sig till förskrivare. [Riktlinje dosdispenserade läkemedel](#)

Råd för att undvika onödiga läkemedelskostnader – ny sammanställning

Läkemedelskostnaderna ökar, främst på grund av att nya medicinskt välmotiverade men kostsamma läkemedel introduceras. För att skapa utrymme att använda de nya läkemedlen gäller det att undvika alla onödiga kostnader för läkemedel. Som ett stöd i arbetet att se över sin verksamhets läkemedelsanvändning har läkemedelskommitténs arbetsutskott listat några områden där det kan vara lämpligt att börja. Listan är till stor del inspirerad av en liknande sammanställning från Region Skåne, men anpassad till Region Kronobergs förhållanden och läkemedelsrekommendationer för 2020. [Råd för att undvika onödiga läkemedelskostnader](#)

Läkemedelsnotiser

- **Caredin** (*desloratadin*) munsönderfallande tabletter finns nu tillgängliga på apoteken som ersättning för Aerius (*desloratadin*) munsönderfallande tabletter. Fortfarande är dock munsönderfallande tabletter avsevärt dyrare än vanliga tabletter, som rekommenderas i första hand. Mallar i Cosmic är uppdaterade.

Läkemedel som försvinner från marknaden

- **Fenemal Meda** (*fenobarbital*) tablett 15 mg, 50 mg samt 100 mg.
Fenemal 15 mg spås räcka till augusti 2020 medan 50 mg och 100 mg tros räcka en bit in på 2021. Fenobarbital APL, oral lösning 5 mg/ml kommer att vara det enda återstående orala alternativet som innehåller fenobarbital på den svenska marknaden. Behandlande läkare uppmanas att värdera behov av fortsatt behandling, möjlighet till byte till annat läkemedel eller behov av licensförskrivning.
- **Nitrazepam Recip** (*nitrazepam*) 2,5 mg och 5 mg, kommer inte längre att tillhandahållas. Detta innebär att det inte finns något läkemedel med denna substans kvar på marknaden. Vid fortsatt behov av sömnläkemedel rekommenderas byte till mer kortverkande preparat, se Rekommenderade läkemedel 2020
- **Vanquin** (*pyrvin*) receptfritt medel mot springmask **är fortfarande restnoterat och förväntas inte återkomma under överskådlig tid**. Alternativ behandling är det receptbelagda Vermox (*mebendazol*). Det finns som både tablett och mixtur. Recept kan skrivas av distriktssköterska med förskrivningsrätt.

Läkemedel som är restnoterade

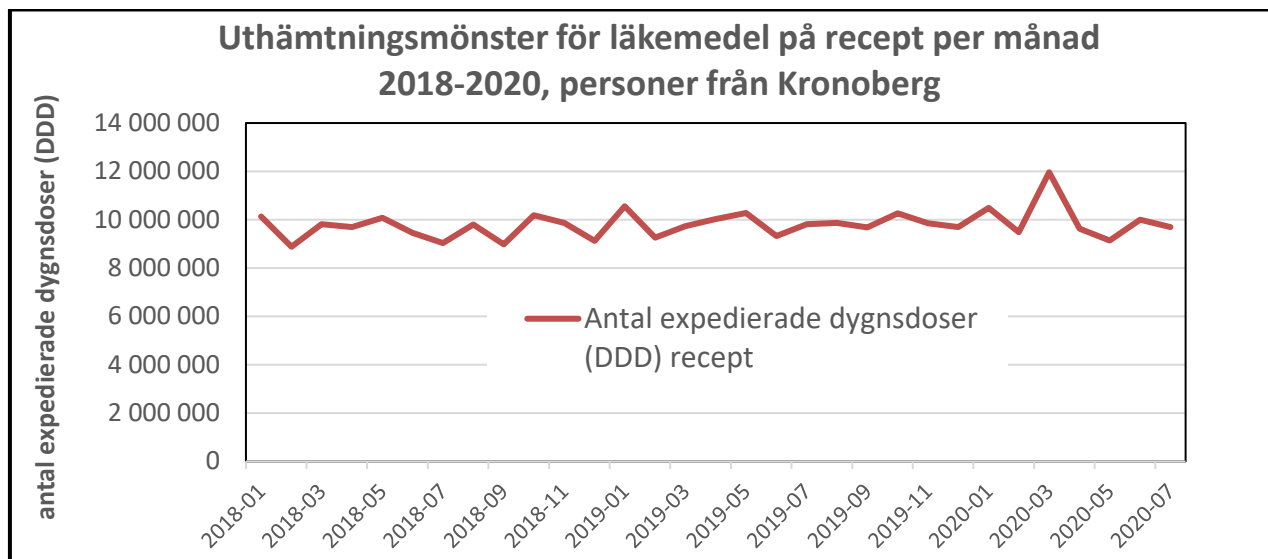
- **Stesolid Novum** (*diazepam*) injektion
Det är just nu brist på diazepam för injektion och tillgången på såväl godkänt läkemedel som licensalternativ förväntas vara osäker hela hösten. Användningen behöver därför begränsas till minsta möjliga nivå och prioriteras.
 - **Vid krampanfall/status epilepticus**
Använd i första hand någon av de andra beredningsformerna av bensodiazepiner som finns med i behandlingsriktlinjen [Handläggning av Status epilepticus](#) – Buccolam (*midazolam*) buckalt (oralt), Stesolid/Diazepam rektalt eller Midazolam intramuskulärt.
 - **Behandling vid psykiatrisk indikation t.ex. vid agitation eller svår ångest eller vid akut mani/psykos**
Vid behov av en bensodiazepin som kan ges intravenöst finns Lorazepam (licensläkemedel) tillgängligt som alternativ.
 - **Procedurell sedering, exempelvis inför röntgen**
Överväg peroralt alternativ.
- **Theralen** (*alimemazin*) tablett 5 mg
Produktionen av Theralen har minskat och företaget avser att sluta tillhandahålla detta läkemedel vilket gör att det är läge att se över ordinationer och om möjligt byta till annat läkemedel. Även Theralen orala droppar 40 mg/ml kan bli restnoterat under året. [Mer om tillgängliga alternativ \(Region Halland\)](#)
- **Isoptin Retard** (*verapamil*) depottablett 120 mg
Restnoterad till mitten av september. Det finns inga utbytbara alternativ tillgängliga. Isoptin Retard finns däremot tillgängligt i styrkorna 180 mg och 240 mg. Isoptin finns även tillgängligt i tablettform, 40 mg och 80 mg. Observera dock att detta inte är en depåberedning och att tabletten därmed bör doseras tre gånger dagligen istället för 1-2 gånger dagligen som Isoptin Retard.
- Tillgången på adrenalinpennor har förbättrats. Både **Jext och Epipen** är åter tillgängliga på apoteken. **Emerade** är fortsatt restnoterad i samtliga styrkor, åtminstone till mitten av september. Kassera inte en penna p.g.a. utgången hållbarhet innan du har en ny penna till hands. På avdelningar och mottagningar inom hälso- och sjukvården kan adrenalin för injektion användas som alternativ till injektionspennor.
- **Caverject/Caverject Dual** (*alprostadil*) samtliga styrkor restnoterade. Caverject Dual beräknas vara tillbaka tidigast i maj 2021 medan Caverject 40ug förväntas finnas på apotek i mitten av november 2020.
- **Dolcontin** (*morfín*) depåtablett, samtliga styrkor restnoterade och prognos för leverans saknas.

Har covid-19-pandemin påverkat läkemedelsanvändningen?

Efter ett halvår där det mesta präglats av covid-19 börjar man fråga sig om det också påverkar läkemedelsanvändningen i stort. Nej, inte på det stora hela, men ett par intressanta iakttagelser från första halvåret vill vi ändå förmedla.

Ökade uttag av läkemedel på recept i mars 2020

Såväl mängden läkemedel som antalet personer som hämtat ut läkemedel slog alla rekord i mars månad. Men eftersom regelverket snabbt skärptes så att man inte kan få ut mer läkemedel än vad som beräknas gå åt på tre månader ser vi en återgång till mer normala nivåer de följande månaderna.

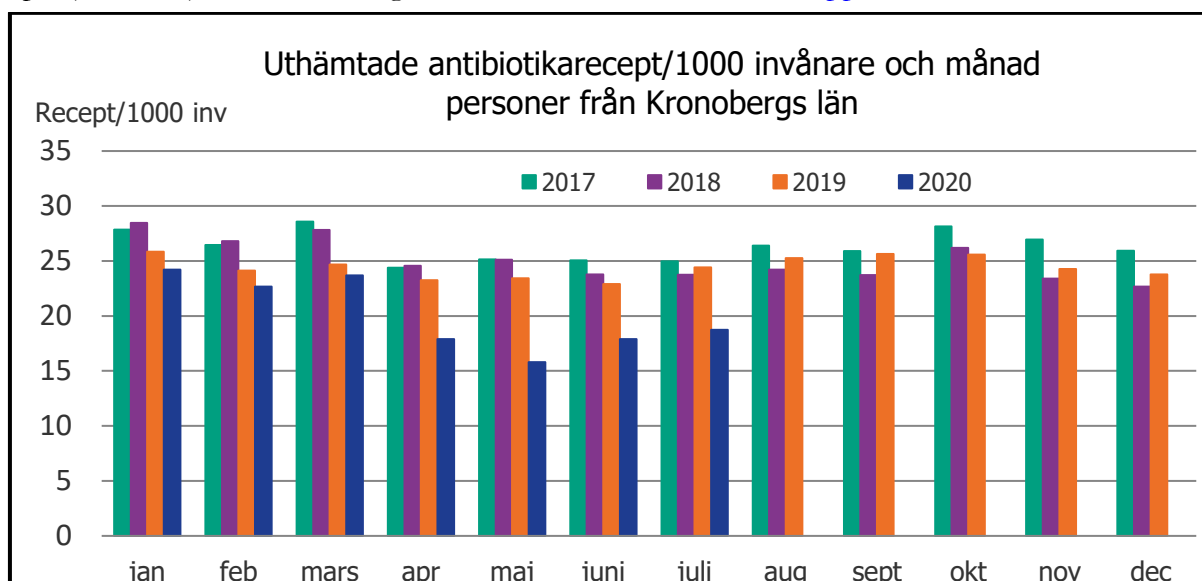

Ökad förskrivning från "nätläkartjänster" till personer från Kronoberg

Fortfarande är det en försvinnande liten andel av alla expedierade recept till kronobergare som har sitt ursprung från digitala vårdgivare. Men från och med mars månad syns en tydlig ökning från det senaste årets genomsnitt på ca 800 expedierade recept/månad till ca 1200 recept/månad. Detta utgör dock endast ungefär 5 promille av alla expedierade recept varje månad.

Kraftigt minskad antibiotikaanvändning

I såväl Kronoberg som resten av Sverige syns en tydligt minskad antibiotikaförsäljning på recept under april-juli 2020 jämfört med tidigare år. Läs mer i senaste [kvartalsrapporten från Strama Kronoberg](#).

Kommande utbildningar – se även [Vårdgivarwebben/Läkemedel/Utbildningar](#)

- **Säker läkemedelshantering**
22 oktober, 12 november, 10 december i Växjö, 5 november i Ljungby
Läs mer i [utbildningsplan](#). Anmälan via Kompetensportalen.
Målgrupp: Nyanställda läkare och sjuksköterskor under AT-tjänstgöring respektive introduktionsutbildning
- **Diabetes**
Inställt: den tidigare annonserade utbildningen den 30 september 2020 flyttas.
Nytt datum är ännu inte bestämt. Besked kommer under hösten.
Målgrupp: Förskrivande läkare, sjuksköterskor inom Region Kronoberg, Vårdval Kronoberg samt länets kommuner